

Otsikko on lainattu Sulo Kolkan kirjasta Maaottelumarssi / Muistelmia ja kuvia vuodelta 1941.

Juuri sinä syystalvisena päivänä, kun posti oli tuonut pöydälle uuden kirjan, upean Maaottelumarssin, kansikuvassa itse Tahko Pihkala ja Paavo Nurmi, sattui siihen Oulu-Selskapin puheenjohtaja Aili Utriainen. Esittelin ilahtuneena uusinta opustani: muistatko...? Ja Ailihan muisti.

Silloin, keväällä 1941, Ailirouva kertoi odottaneensa toista poikaansa jo viidennellä kuukaudella, mutta sekös esti nuorta tervettä ihmistä marssimasta. Lähti heitä muitakin Hartaantieltä sinä keväisenä iltana, suuntana hautuumaan pääportin luona ollut Kastelinhäkin suunnan lähtöpaikka, ruumisvaunuhuoneen seinässä painettu kyltti: Maaottelumarssin LÄHTÖ. Nytpä kuitenkin sattui niin hullusti, että lähtöpaikalla ei ollut järjestysmiestä, marssikortin jakajaa. Naiset marssivat mukisematta — vai lienevätkö vähän mukisheetkin! — Limingantulliin, saivat korttinsa, palasivat Kajjaanentielle, kävivät kääntymässä Knuutilan tuolla puolen, palasivat hautuuman luo, jolloin siellä kai jo oli leimamies paikalla ja tallustivat tyytyväisinä takaisin Hartaantielle.

Marssimatka naisille oli 10 km. Osaamme laskea, paljonko tulee matkaa Hartaantieltä siltojen yli "Stähleporin" portille, paljonko siitä mutkin Limingantulliin, vaikkapa vain Likakujan kautta oikaisten. Kyllä siitä vain toinen peninkulma kertyi, mutta mitäpä se... Kyllä olisi sille piilomarssijallekin jo pitänyt antaa piste!

Tämä marssi oli kerran ainakin muistunut mieleen tätä ennenkin. Erästä palomiestä oli sanomalehdessä haastateltu. Oli kysytty, oliko mielessä jokin erikoinen tapaus palvelusvuosien varrelta. Mies oli silloin muistanut, kuinka Maaottelumarssin aikana silloin kerran oli tullut hälytys ambulanssille, joka jo sentään siihen aikaan oli auto eikä hevonen, että maantielle ja äkkiä, on tullut keskenmeno yh-

delle maaottelijalle. Ensimmäisen kertojani mielessä oli silloin välähtänyt, että hänkin silloin, odottava äiti...

Sulo Kolkka kertoo kirjasaan, josta otsikon lainasin, että kaikkien yhteiskuntaluokkien ja ikäluokkien yhteinen rynnistys vei Suomen voittoon. Jos marssivat Ruotsissa jopa kuninkaalliset, niin marssittiin meilläkin presidentistä alkaen. Ratkaisevasti suurten lukujen syntyyn vaikutti työväen harras osanotto ja kaikkein ratkaisevimmin keskiikäisten ja jo yli keski-ikäisten ehtineiden maalaisnaisten jättiläisvaellus. Suomen nainen oli (ja on vieläkin) ahkera, sitkeä ja ponnistuksia pelkäämätön ja valmis suuriinkin uhrauksiin. Näin siis Kolkka. Marssin organisoiijat tietysti tiesivät tuon jo etukäteen, mutta silti juuri mainitunlaisten maaottelijain lukumäärä yllätti mieluisasti.

Tekisi mieli ottaa tähän kirjasta kuva, jossa reipas nuori äiti lykkää lastenvaunuja ja teksti kertoo: "Yhden pisteen marssi, vaikka kaksi on asialla". Monta muutakin ihastuttavaa naismarssijaa siitä kirjasta löytää.

Utraisen Aili sallinee, että kerroin! Muisteluksesta tuli mieleen Kolkan muistiinpano sisukkaista olympiaveteraaneista. Faktori Emil Kukko, Tukholmassa 1912, ja toimitusjohtaja Arhur Lindfors, Antwerpenissä 1920 ja Pariisissa 1924, olivat Porvoossa 15 km:n jälkeen maaliin päästyään lyöneet vetoa peltiseppä Henrik Grönroosin kanssa siitä, että pystyivät vielä samana iltana kävelemään Helsinkiin. Tuumasta toimeen. "Pojat" kävelivät tuon n. 60 km 9,5 tunnissa ja voittivat tuhat silloista markkaa. Ikää pituushyppääjä Kukolla 52 ja painija Lindforsilla 48 vuotta — vain.

Vuosikymmenienkin jälkeen kovin tervetullut Kolkan kirja, kuvitus ja historia ja tarinat sydäntä lämmittävää nähtävää ja luettavaa, on ilmestynyt Kustannusyhtiö Juoksijan kirjapainosta Kaarinasta eikä ole kokoonsa ja näköönsä nähden kalliskaan, vain 58 mk. Loistolahja vaikkapa ulkomaille!

Maaottelumarssi 1941: yhden pisteen marssi, vaikka kaksi asialla. Kuva Sulo Kolkan kirjasta "Maaottelumarssi".